

Издавач
МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА”

Библиотека „Војна књига”
Књига бр. 1968

За издавача
Директор
Стевица С. Карайанџин, пуковник

Рецензенти:
Проф. др Драган Симеуновић
Ван. проф. др Станислав Стојановић
Др Катарина Ширбац, пуковник, научни сарадник

Главни уредник
Драгана Марковић

Уредник
Мр Снежана Ђокић

Главни графички уредник
Горан Јањић, дипл. инж.

Дизајн и прелом
Оливера Синадиновић

Језичка редакција и коректура
Агенција ОН

Тираж
300 примерака

Штампа
Војна штампарија, Београд
ISBN 978-86-335-0474-4

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

СЕКТОР ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ

Институт за стратегијска истраживања

Др Милован Суботић
**ЕКСТРЕМИЗАМ ПОД ОКРИЉЕМ
РЕЛИГИЈЕ**

Исламистички екстремизам на примерима
БиХ и Србије

Београд, 2015.

САДРЖАЈ

САЖЕТАК.....	9
SUMMARY.....	10
УВОД.....	11
I	
ПОЛИТИКА И РЕЛИГИЈА.....	17
Религија изван контекста теологије.....	17
Неки еквиваленти у односу између значајнијих светских религија и политичких мислилаца.....	19
Религија и секуларизам.....	23
Однос политике и религије на примеру Балкана.....	28
II	
РЕЛИГИЈСКИ ФАНАТИЗАМ У ИСТОРИЈСКОМ КОНТЕКСТУ.....	35
Контекст религије у „сукобу цивилизација“.....	36
О верским сукобима некада и данас.....	39
Фундаментализам као зачетник верског екстремизма.....	43
III	
ОДРЕЂЕЊЕ ЕКСТРЕМИЗМА.....	47
Појам и узроци екстремизма.....	48
Дефинисање савременог екстремизма.....	56
Основне разлике између екстремизма и тероризма.....	59
Специфичности десног екстремизма.....	63
Преклапање верске и националне компоненте екстремизма.....	66
Појам етничког и религијског екстремизма.....	69
IV	
ДЕФИНИСАЊЕ ИСЛАМА.....	75
Значење појма ислам.....	76
Арабијско полуострво пре ислама.....	77
Пророков период.....	79
Просторни оквир.....	83

Размимоилажења и поделе у исламу	86
– клица нетолеранције и екстремизма	89
Основне сродности и разлике између ислама и хришћанства	93
Најупадљивије разлике између ислама и „остатка света“	96
Зачеци „модерног“ исламизма	99
Ислам и секуларизам	

V	
ИСЛАМИСТИЧКИ ЕКСТРЕМИЗАМ	103
Шеријат као суштина ислама	105
Побуна ислама против Запада	108
Фундаментализам, фундаменталистичке групе и покрети	109
Вахабизам као верски покрет	113
Савремени вахабизам	117
Џихад	121
Успон исламистичког екстремизма и тероризма	126

VI	
ИСЛАМИСТИЧКИ ЕКСТРЕМИЗАМ У БиХ	135
Мржња у Босни у опису приповетке <i>Писмо из 1920.</i>	136
„У име Алаха, Милостивог, Самилосног“	141
Исламизација – различита виђења	143
Од почетка исламизације до пада Османског царства	150
Покрет „Млади муслимани“	155
„Ханџар дивизија“	160
Период после Другог светског рата	164
„Исламска декларација“ и ширење екстремистичких идеја	170
Бошњаци или муслимани – оживљавање панисламизма	178
<i>Прејород идеје бошњаштва</i>	188
Исламистички карактер рата у БиХ	193
<i>Сведочење Али Хамада</i>	205
„Другачије“ виђење	214
Послератни период: ревивализам и радикализам	217
Вахабисти („салафисти“) на примеру Балкана и БиХ	223
<i>Бочиња, 2000. године</i>	226
<i>Горња Маоча, 2010. године</i>	228

VII	
ИСЛАМИСТИЧКИ ЕКСТРЕМИЗАМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	233
Кратак осврт на период под османском влашћу	234
Исламско организовање у Србији после Турака	238
Исламска заједница након распада СФР Југославије	243
<i>Исламске заједнице на простору бивше Југославије</i>	245
Дуализам између „Исламске заједнице Србије“ и „Исламске заједнице у Србији“	251
<i>Разлике између ИЗС и ИЗуС (верске, политичке или грамаћичке?)</i>	257
Вахабистички покрет у Санџаку	261
Косовски случај као посебан феномен	269
<i>Исламизација и албанизација</i>	269
<i>Све „призренске лиге“</i>	275
<i>Исламистичке тенденције на Косову и Метохији</i>	279
<i>Вахабисти на Косову и Метохији</i>	282
<i>Парадокс „случаја Аслани“</i>	285
<i>„Хуманитарни“ карактер исламистичког екстремизма на КиМ</i>	287
<i>Организација исламске конференције и сецесионизам на Косову</i>	289

VIII	
ИСЛАМИСТИЧКИ ЕКСТРЕМИЗАМ НА ТЛУ	
ОСТАЛИХ БАЛКАНСКИХ ЗЕМАЉА	295
Пример Македоније	295
Пример Црне Горе	298
Пример Албаније	299
ЗАКЉУЧАК	303
ПОЈМОВИ КАРАКТЕРИСТИЧНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ	310
ПОЈМОВИ ИЗ ИСЛАМСКЕ ТЕРМИНОЛОГИЈЕ	312
ИНДЕКС ИМЕНА	314
БИБЛИОГРАФИЈА И КОРИСНИ ИЗВОРИ	319

САЖЕТАК

ИСТРАЖИВАЊЕ КОЈЕ ОБУХВАТА ова књига има за циљ да објасни место исламистички инспирисаног екстремизма у савременом исламском свету, као и његове реперкусије по мир и стабилност у региону. Посебно место заузима проблематика везана за овај феномен у нашем најближем окружењу, где се као главни циљ намеће довођење у везу исламистички инспирисаног екстремизма на глобалном плану са еквивалентним збивањима у Босни и Херцеговини и Републици Србији.

Међузависност ова два феномена доказива је на сваком кораку овог истраживања, па се хипотеза да је у корену исламистичког екстремизма наглашен отпор према модерним, секуларним системима може сматрати аксиомом. Такође се може извести закључак да су одјеци глобалних антитерористичких активности последњих година допринели смањењу популарности исламистичких екстремиста на тлу Босне и Херцеговине и Републике Србије, но свакако би било потпуно погрешно закључити да су овакве групе и покрети потпуно маргинализовани. Штавише, у успону су екстремистичке идеје међу припадницима „изворног” исламског учења и њихово спровођење кроз деловање вахабитског покрета и сличних радикалних организација.

Истраживањем се утврђује шта су све чинили и чине исламистички екстремисти да би спровели екстремистичку исламизацију Босне и Херцеговине, што не само да штети њеном угледу већ и значајно умањује шансе њеним грађанима за укључење у европске и светске токове. Такође, указује се на „преливање” овог феномена на земље најближег окружења, између осталих и Републику Србију са најнеуралгичнијим тачкама: Санџаком (Рашком облашћу) и Косовом и Метохијом. Упоредном анализом екстремистичких залагања и чињења исламистичких екстремиста на тлу Босне и Херцеговине и Републике Србије истраживањем ће покушати да се појасне и детерминишу ове појаве у датом просторном оквиру, те да се кроз закључна разматрања усвоје или одбаце полазне хипотезе.

Кључне речи: екстремизам, тероризам, исламизам, верски фанатизам, Босна и Херцеговина, Санџак, Косово и Метохија

МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА”

Београд, Браће Југовића 19

e-mail: medijacentar@mod.gov.rs

www.odbrana.mod.gov.rs

Продаја

011/3201-995

e-mail: komercijala@odbrana.mod.gov.rs

Књижара

Београд, Васе Чарапића 22

Тел. 011/2184-925

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

327.88::323.28]:28(4-12)"19/20"

316.647.7:32(4-12)"19/20"

28-184.25(4-12)"19/20"

СУБОТИЋ, Милован, 1969-

Екстремизам под окриљем религије : исламистички екстремизам на примерима БиХ и Србије / Милован Суботић. – Београд : Медија центар „Одбрана”, 2015 (Београд : Војна штампарија). – 327 стр. : илустр. ; 24 см. – (Библиотека Војна књига ; књ. бр. 1968)

Тираж 300. – Напомене и библиографске референце уз текст. – Регистар. – Библиографија: стр. 319-327. – Summary.

ISBN 978-86-335-0474-4

- а) Међународни тероризам – Југоисточна Европа – 20в-21в
 - б) Исламски фундаментализам – Југоисточна Европа – 20в-21в
 - с) Терористичке организације – Југоисточна Европа – 20в-21в
 - д) Екстремизам – Југоисточна Европа – 20в-21в
- COBISS.SR-ID 218048780